

TALE VED SIR LYNGBJERGS 125 ÅRS JUBILÆUM

Tak for velkomsten - jeg er meget glad for at skulle holde jubilæumstalen i dag!

Grunden til at vi står her i aften skyldes Bismarck, Otto von Bismarck, den preussiske statsminister, der havde fået for mange smæk som barn; det mener i al fald forfatteren Ebbe Kløvedal Reich.

Bismarck havde stormagtsdrømme, og han havde desværre dygtigheden til at få dem realiseret - og det gik som bekendt ud over Sønderjylland, som var på tyske hænder fra 1864 til 1920.

Året før denne katastrofe, hvor Danmark mistede en tredjedel af sin vigtigste landbrugsjord, kom der en ung mand til Sir sogn for at være lærer på den lille skole i Sir. Han hed Hans Jørgen Hansen og var såmænd fra Broager i Sønderjylland.

Da han i 1864 blev vidne til tabet af sin hjemegn, den sønderjyske danskhed, blev han bogstaveligt talt fyr og flamme, og iværksatte straks en lang række foranstaltninger, der skulle ruste og rejse et amputeret land.

Nu siger jeg ikke, at lærer Hansen fra Sir ville påtage sig hele Danmarks genrejsning, men han kunne se, at man måtte begynde i det små, og at der måtte ske noget, så da han var en meget handlekraftig og initiativrig mand, så kom der virkelig til at ske noget.

I tiden efter 1864 blev der oprettet mange skytteforeninger ud over det ganske lille land, en slags hjemmeværn, hvor de unge mænd fik skydetræning, så de kunne forsvare fædrelandet mod kommende invasioner.

Også i Naur-Sir kom der skytteforening, og lærer Hansen-Sir gjorde det indlysende, at holde opbyggelige, folkelige foredrag for ungdommen, når de havde afholdt deres skydeøvelser.

Disse øvelser og taler blev tidligt henlagt til de lyngklædte bakker i skellet mellem Naur og Sir sogne, og efterhånden kom der rigtigt mange mennesker til møderne, som ikke kun var for de unge og skydeglade.

I 1878 rejste man - i frihedens navn - en mindesten for grundlovens giver, den folkekære konge Frederik den 7., og efter sigende kom der 3000 mennesker til afsløringen af stenen, som står den dag i dag; I kan selv se efter i pausen.

Året efter gjorde man alvor af tankerne om at tilplante den såkaldt "tarvelige hede" i Krunderup Bakker, og til det formål stiftede man selskabet Sir Lyngbjerg den 20. juli 1879 - så vi er lige på den gode side af det præcise 125 års jubilæum.

NAUR-SIR PASTORAT

SOGNEPRÆST
HENRIK GULDBRANDT KJÆR

PRÆSTEGÅRDSVEJ 2, NAUR
7500 HOLSTEBRO

HGK@KM.DK
TLF. 97 43 20 11

Lærer Hansen-Sir blev formand for bestyrelsen og en anden af egnens store gamle mænd, Mads Bertelsen Bjerre fra Store Bjerre, indledte beplantningen. Begge mænd er der mindsten over her i området, ligesom der er mindsten for stavnsbåndets ophævelse i 1788 og for andre mindeværdige begivenheder og personer. I parentes bemærket har vi omtrent halvdelen af Holstebro kommunes mindsten stående oppe på bakken.

Fra 1879 gik det slag i slag med møderne her i bakkerne, og eftersom træer har det med at gro, måtte man ad åre begynde at fælde nogle af træerne, så der kunne blive plads til denne festplads, og såmænd også til et stort træhus, der kunne bruges i dårligt vejr. Det stod i næsten 50 år der, hvor vi i dag har vendeplads og parkeringsplads, men i tiden fra 1915 til 1954 var man behørigt i læ for de voldsomme regnskyl, der af og til har druknet de udendørs møder.

Der var i mange år både folkelige og kirkelige møder, hvor mænd som Morten Larsen fra Frimenigheden i Holstebro og vores egen pastor Fredsted fra Naur var de drivende kræfter bag meget store møder, der varede op til hele 4 dage. Festligt har det i al fald altid været!

Her står vi så 125 år efter i god læ af bøgetræernes smukke løv og nyder de gamles forudseenhed - en stor tak til dem skal der lyde - og den kan de kødelige efterkommere af stifterne så passende tage til sig.

En anden tak skal naturligvis lyde til alle jer, der er kommet her i aften til tale, koncert og gudstjeneste, for hvis der aldrig kom nogen i skoven, var der jo ikke noget at festligholde. Sir Lyngbjerg bliver jo brugt, af os i aften, men ellers af skole, børnehave og fritidshjem, af gode skuespillere, som vi med fornøjelse så lørdag-søndag, som udendørs kirke en gang om året, for ikke at tale om alle de mange, der hver eneste dag nyder den frie og friske luft og måske tager sig et kig fra udsigtstårnet, som kommunen har skænket bjerget.

Sir Lyngbjerg lever og bruges godt - men er der noget tilbage af ånden fra 1864, eller rettere 1879?

Ja, nu lever vi i en helt anden fredsommelig tidsalder - i al fald i Europa - og vi behøver ikke holde skydeøvelser her i terrænet - det lader vi hjemmeværnet tage sig af. Men kunne man ikke forestille sig, at der stadig her i 2004 var brug for en åndelig samtale her på bakkerne? Kunne det ikke tænkes, at nogle af de mange gode foredrag og livsoplysende arrangementer kunne henlægges i denne lysegrønne katedral - til opbyggelse og dannelse af den folkelighed, som skal plejes og passes?

Jeg håber det, og i det håb glæder jeg mig til, at vi nu skal have koncert, fællessang og gudstjeneste.

Stort tillykke til Sir Lyngbjerg - og til os selv, fordi vi har dette skønne sted.